

Milí bratři, milé sestry,

pláč bytostně patří k lidskému životu. Nelze se mu vyhnout. My lidé pláčeme v mnoha životních situacích, pod tlakem různých událostí. Pláčeme na pohřbech, tedy když se loučíme s těmi, kteří nás opustili. Ale pláčeme také, když se narodí dítě a my ho přinášíme ke křtu. A pláčeme, když se po mnoha letech to naše dítě ožení nebo vdá. Takovým slzám říkáme „slzy štěstí“.

A to jsem vyjmenoval jen tři klíčové události života: křest, svatbu a pohřeb. My však samozřejmě pláčeme i jindy. Často kvůli sobě. Ale stejně často kvůli druhým lidem. A pláčeme zvláště tehdy, když se cítíme bezmocní, neschopni něco konkrétního udělat, když neumíme pomoci ani sobě, ani druhým. To nám pak zbudou jen ty „oči pro pláč“, jak se říká.

A je nakonec dobře, že nám Bůh dal slzy a pláč – abychom mohli vyplavit své pocity z našeho nitra. Kdybychom neuměli plakat, smutek by nás vnitřně rozežral a zničil. Pláč – to je vlastně Boží dar. Bůh nám dal slzy k tomu, abychom mohli zpracovat těžké životní situace, abychom si s nimi mohli postupně poradit a vyrovnat se s nimi.

Milí bratři, milé sestry, Písmo je realistická kniha – žádná knížka pohádek. V Bibli lidé pláčou každou chvíli – tak jako v běžném životě. Často oplakávají své nejbližší. Jen namátkou: Abraham oplakává svou ženu Sárú, která ho předešla. (Gn 23,2) Jákob oplakává syna Josefa, o kterém se domnívá, že byl rozsápán dravou zvěří. (Gn 37,35) Nakonec ale Josef oplakává otce Jákoba, který zemřel v jeho blízkosti v Egyptě. (Gn 50,1-3) Také učedníci pláčou nad ukřižovaným a pohřbeným Mistrem, protože ještě neví, že Ježíš byl vzkříšen a žije. (Mk 16,10)

Když někomu zemře milovaný člověk, často jej pak lidé utěšují slovy: *To čas spraví. Čas to zahojí.* Myslí se tím, že se postupně naše nitro uklidní, že s přibývajícím časem času vyblednou naše vzpomínky. Ovšem my křesťané říkáme, že nikoli čas, ale Bůh hojí rány a utírá slzy. Vždyť čas jen plyne. Čas nemá moc něco napravovat. Čas neumí nic zahojit. Jen sám Bůh může čas našeho života naplnit něčím dobrým, co nakonec změní náš pláč v úsměv, náš zármutek v radost. Moje babička, která se stala v 52 letech vdovou po faráři, často říkala: *Váš dědeček zemřel v září. A Pán Bůh mi po letech dal hned tři vnoučata v tomto měsíci. To abych v září neprožívala jen smutek, ale také radost.* Čas nemá moc potěšit smutné srdce. To Bůh těší plačící.

Milí bratři, milé sestry, nabízí se teď otázka: A potěší Bůh všechny, kteří pláčou? Je každý úplně pláč a každý nárek hoden Božího potěšení? Je skutečně každý, kdo pláče, blahoslavený? Určitě ne! Když je někdo zkroušený ze sobeckých důvodů, když je někdo smutný z toho, že všechny jeho samolibé touhy nejsou uspokojeny – takový nárek Hospodin rozhodně utěšovat nehodlá. Když je třeba izraelský král Achab smutný z toho, že mu Nábót nechce prodat svou vinici, Hospodin ho nepotěšuje. (1Kr 21) Jeho zlá žena Jezabel krále utěšila – tím, že nechala Nábota zavraždit a vinici dala svému muži. Ano, i z čistě sobeckých a zlých důvodů může být člověk smutný a zarmoucený. Ale takový nárek Hospodin tišit nebude. Spíš jej bude soudit.

Anebo když Izraelci nechtěli vstoupit do zaslíbené země. Měli strach z tamních obyvatel a nevěřili, že jim Hospodin dal zemi zaslíbenou, a že on sám je povede. Hospodin Izraelce potrestal: 40 let bloudili pouští. A do zaslíbené země vešli nakonec až jejich potomci - pod vedením Jozua, který spolu s Kálebem jako jediný tehdy Hospodinu důvěřoval. Když se Izraelci dozvěděli, že jim Hospodin za trest nedovolí vstoupit do zaslíbené země, plakali a naříkali. Ale Hospodin jejich nářku tehdy nedopřál sluchu, jak vzpomíná Mojžíš (Dt 1,45). Nejen, že je neutěšil... Bůh si dokonce zacpal uši a dělal, že žádný pláč neslyší.

Ne všechen pláč tohoto světa Bůh utiší. Nepotěší všechny, kteří se rmoutí.

Není tedy pláč, jako pláč. Není nárek, jako nárek. A my se proto nyní zaměříme na pláč a zármutek, který Hospodin jistojistě utiší – ať už v tomto životě, nebo až ve svém království.

Takovým blahoslaveným pláčem je třeba pláč nad nespravedlností tohoto světa, nářek nad zlem a hříchem světa. Blahoslavené jsou ty slzy, které tečou po tváři obětem lidské zvěle, krutosti a násilí. A blahoslavení jsou ti, kteří oplakávají takto stížené lidi.

Tento týden jsem shlédl video, na kterém klečelo zhruba deset syrských křesťanů, mužů trochu starších než jsem já, se svázanýma rukama. Čekali na to, až jim muslimští radikálové vpálí zezadu kulku do hlavy – kvůli jejich víře v Krista. Jednoho po druhém zastřelili, a pak ta mrtvá těla zuřivě kropili salvami ze samopalů. Z toho videa mně bylo fyzicky zle. Přemýšlel jsem nad tím, co museli tito naši bratři v Kristu zažít, a že na ně někde čekají vystrašené manželky a jejich děti. Jak normálně moc nepláču, slzy v očích jsem měl. Ale o můj pláč tu nejde. Jde o pláč jejich nejbližších, žen a dětí a třeba jejich rodičů, kterým se v tu chvíli zhroutil svět. Jde o vnitřní zármutek těch popravovaných mužů, kteří zde, v tomto krutém světě, zanechají své milované – kdoví komu a čemu ještě napospas, bez lidské ochrany.

Ti mučedníci už jistě stojí před tváří Beránka - oblečení v bílý šat - a radostně chválí Boha. Bůh je jistě potěšil, stal se jejich záštitou. Tak popisuje kniha Zjevení (Zj 7) věčný život těch, kteří zakusili soužení v tomto světě kvůli Kristu. A jistě jednou i jejich rodinám *Bůh setře každou slzu z očí* (Zj 21,4).

Ale my zatím nejsme v Božím království. Žijeme uprostřed tohoto světa. A žijeme tu také proto, abychom se za tento svět modlili. Abychom plakali a naříkali nad tímto světem. Abychom se - třeba i s pláčem - přimlouvali za naše bližní, kteří trpí. Pokud nám to zní moc přecitlivěle, přemýšlejme nad tím, zda nás vůbec trápí problémy toho světa, násilí, bezohlednost, krutost lidí vůči lidem. Zda se za to vůbec někdy modlíme. A přemýšlejme, do jaké míry jste schopni a ochotni nést modlitebně problémy druhých lidí. Zda se modlíme za ty, kteří se dostali do svízelné a bezvýchodné životní situace, za ty, kteří mají těžký život, za problematické mezilidské vztahy v rodině a mezi bývalými přáteli, zda je nám smutno z některých událostí v naší obci, v naší zemi.

Obecně vzato, člověk pláče tehdy, když nemůže nic s danou situací udělat, když má svázané ruce, jak se říká. Když nám zemře blízký člověk, byť bychom se rozkrájeli, k životu ho znovu nepřivedeme. A proto pláče. A stejné je to s pláčem na modlitbách – vyvolaným třeba hříchem tohoto světa a soucitem s těmi, kteří trpí. My křesťané máme dost často svázané ruce. Nemůžeme vzít spravedlnost do svých rukou, nemůžeme oplácet zlým za zlé. (Ř 12) To nám Pán zakázal. Proto se musíme se srdcem zkroušeným modlit. Žádnou jinou zbraň nemáme. Nic jiného nám často nezbyvá. Ale buďme si jisti, že takový modlitební pláč a nářek Bůh slyší. A jistě i vyslyší! Třeba hned... Třeba až při nastolení svého království. Pomůže těm, kteří sami pláčou a jsou sklíčení. Zastane se jich. A tím potěší i nás, protože vyslyší naše modlitby. Jak se nadějně říká v Ž 126,5-6: *Ti, kdo v slzách sejí, s plesáním budou sklízet. S pláčem nyní chodí, kdo rozsévá, s plesáním však přijde, až ponese snopy.*

Ale přitom všem, bratři a sestry, nezapomeňme na to, že i my sami jsme součástí tohoto hříšného světa. Že i my neseme díl viny na zlu v tomto světě. Že ani my nestojíme mimo tento zlý svět, ale uprostřed něj. Že i kvůli nám lidé občas pláčou. Že i my žel svým jednáním doháníme druhé lidi k slzám, čímž také zarmucujeme Ducha svatého.

Proto pláče na modlitbách také nad hříchem, který je v nás, který my sami vytváříme, a z jehož okovů se sami nikdy nevyprostíme. Vždyť jen ten, kdo už úplně otupěl vůči vlastnímu hříchu, jen ten nad bídou svého srdce nepláče. Máme-li pocit, že nejsme vlastně až tak moc hříšní, že je s námi všechno v pořádku - pak už jsme na tom duchovně dost zle. Jestli pláče jen kvůli tomu, že se máme špatně a nepláče nad tím, že my sami jsme špatní, pak s námi něco není v pořádku. V takovém případě je potřeba padnout na kolena a prosit Krista o slitování. Prosit ho, aby nás on sám usvědčoval z hříchu. Aby nám zase jednou poodhalil to, jací ve skutečnosti jsme – a pak nad sebou pláče. Pláč nad vlastním hříchem – to je blahoslavený pláč. Takový pláč Bůh slyší, s takovým pláčem Bůh bude jistě pracovat, nenechá jej bez odezvy. (viz Ž 51,19) Dá nám prožít znovu radost z odpuštění. A posílí nás k životu podle jeho dobré vůle. Amen.